

COMISIA DE AUDIERE

DOSAR NR. 20/2023

Agenția Națională Anti-Doping
vs
Costică Ciprian NANU
sportiv de nivel național la disciplina Șah

DECIZIA
Nr. 12 / 12.09.2024

Complet:
PREȘEDINTE
Prof. univ. dr. Dan Oancea

MEMBRI:
Prof. univ. dr. Cristian Jura
Conf. univ. dr. Dragoș Ciolan

Secretar Comisie:
Mirela Vasile

Comisia de audiere (denumită în continuare „Comisia de audiere” sau, alternativ, “Comisia”), constituită în condițiile prevăzute de art. 7 alin (6) al Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de audiere, aprobat prin Ordinul Președintelui Agenției Naționale Anti-Doping nr. 116/09.05.2024, s-a întrunit la data de 12.09.2024 la sediul Agenției Naționale Anti-Doping (denumită în cele ce urmează „ANAD”) din București, Bd. Basarabia nr. 37-39, sector 2, în vederea gestionării cazului de posibilă încălcare a reglementărilor anti-doping privind pe sportivul **NANU Costică Ciprian, sportiv de nivel național la disciplina Șah**, identificat cu CI seria ZV număr 350721, domiciliat în Brașov, str. Islaz nr. 13, județul Brașov (numit în continuare „sportivul”).

La data de 15.12.2023, sportivul a fost notificat de ANAD, prin Notificarea cu nr. 3038/15.12.2023, că în proba de urină cu codul 1290345A, emisă de sportiv la data de 05.11.2023 la controlul doping desfășurat în cadrul competiției Grand Prix Rapid din localitatea Sebeș, Laboratorul de control doping din București a raportat un rezultat analitic pozitiv pentru substanța *indapamidă*, substanță specifică, care face parte din Secțiunea S.5 (Diuretice și agenți mascatori) conform Listei Interzise 2023, aprobată prin Ordinul Președintelui ANAD cu nr. 218/21.10.2022, și că acest rezultat poate conduce la încălcările reglementărilor anti-doping prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. a) și b) din Legea nr. 310/2021 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport.

Prin actul de punere sub acuzare - Notificarea ANAD de punere sub acuzare conform reglementărilor anti-doping cu nr. 2216/03.06.2024 - se arată că:

- La data de 05.11.2023 a fost recoltată sportivului, cu ocazia competiției Grand Prix Rapid din localitatea Sebeș, o probă de urină cu codul 1290345A, a cărei analiză a relevat prezența substanței interzise *indapamidă* substanță nespecifică, inclusă în Secțiunea S.5 (Diuretice și alți agenți mascatori) a Listei Interzise 2023.
- Pe parcursul procedurii de gestionare a rezultatelor controlului doping, sportivul a formulat o cerere de scutire de uz terapeutic retroactivă pentru substanța *indapamidă* identificată în medicamentul NOLITERAX, declarat de sportiv în formularul de control doping.
- Comisia SUT a respins solicitarea de uz terapeutic retroactivă formulată de sportiv în baza prevederilor art. 4.3 din S.I.S.U.T. și a acordat acestuia, prin Decizia nr. 11/21.03.2024, scutire de uz terapeutic prospectivă pentru perioada 19.12.2023 – 18.12.2024.
- Sportivul este sportiv din anul 1996, a beneficiat de educație anti-doping, a urmat cursurile Școlii Naționale de Formare și Perfecționare a Antrenorilor și a primit informații periodice de la ANAD prin poștă electronică. Nu are încălcări ale reglementărilor anti-doping anterioare.
- Se propun următoarele consecințe:
 - o O perioadă de suspendare din activitatea sportivă de 2 ani în conformitate cu art. 86 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 310/2021 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport (în continuare „Legea 310/2021” sau, alternativ, „Legea”), cu posibilitatea eliminării, reducerii sau înghețării în conformitate cu art. 93, 94 sau 99 din Lege;
 - o În cazul aplicării sancțiunii maxime pentru fapta săvârșită, sancționarea cu amenda de la 1.500 lei la 3.000 lei conform art. 142 alin. (9) din Legea nr. 310/2021
 - o Informarea publică în conformitate cu art. 81 din Legea nr. 310/2021.

La data de 12.06.2024 sportivul a formulat cerere de sesizare a Comisiei de audiere. De asemenea, a achitat taxa de audiere.

La aceeași dată, sportivul a depus la dosar un Memoriu prin care arată:

- Medicamentul NOLITERAX, declarat de el în formularul de control doping, este un medicament pentru tensiune arterială.
- A luat acest medicament cu două zile înainte de începerea competiției, când era angrenat, în calitate de antrenor, într-o competiție de juniori. Situația competiției a fost extrem de solicitantă, a avut un puseu de tensiune și a luat o pastilă din medicamentul NOLITERAX, care îi fusese recomandat de medic.
- El folosea în caz de la nevoie acest medicament, potrivit recomandării medicului, începând cu luna septembrie 2023, nefiind conștient de faptul că acesta conține *indapamidă*, care este pe lista substanțelor interzise. Suferă de tensiune arterială

- esențială oscilantă, diagnosticată la acea dată, pentru care nu ia tratament constant, căci valori mari apăreau, așa cum s-a întâmplat și cu ocazia competiției de juniori, atunci când se afla în situații de stres sau oboseală, utilizarea medicamentului în cauză fiind prescrisă de medic „la nevoie”. Acest medicament îi provoacă o stare de moleșeală și nu îi este nicidecum benefic în cazul specific al sportului practicat – șahul.
- A cerut opinia unor medici specialiști, care i-au explicat că NOLITERAX este un produs ce are în compoziție două medicamente cu mecanisme de acțiune diferite pentru obținerea efectului antihipertensiv, cu indicație terapeutică la pacienții diagnosticați cu hipertensiune arterială:
 - Perindopril, inhibitor al enzimei de conversie a angiotensinei
 - Indapamida, diuretic tiazidic
 - Indapamida (constituent al produsului NOLITERAX) este indicată în scop terapeutic pentru următoarele argumente:
 - Administrarea în asocieră cu un alt medicament cu mecanism de acțiune diferit (Perindopril) și efect antihipertensiv
 - Indapamida este un diuretic tiazidic cu indicație pentru tratamentul hipertensiunii arteriale și nu pentru eliminarea forțată din organism a unei substanțe toxice/interzise; pentru o astfel de eliminare forțată se folosesc diureticele de ansa (de ex. Furosemid), administrate în monoterapie.
 - Dacă *indapamida* ar fi fost administrată cu scopul de eliminare din organism a unei substanțe toxice/interzise la un pacient cu valori tensionale normale, aceasta ar fi fost administrată în monoterapie (singură și nu în asocieră cu alt medicament care scade suplimentar valorile tensionale), cu riscul de scădere a valorilor tensionale, care ar fi afectat starea de conștiință, capacitatea de concentrare și de gândire a individului.
 - A declarat folosirea medicamentului NOLITERAX în formularul de control doping din data de 5.11.2023, alături de alte produse naturiste, recomandate pentru combaterea hipertensiunii arteriale, prin care a încercat inițial combaterea pe cale naturală a acestei afecțiuni.
 - A solicitat o scutire de uz terapeutic retroactivă, dar conform motivării deciziei 11/21.03.2024 a Comisiei de acordare a SUT, cererea i-a fost refuzată, acordându-se însă scutire pentru perioada 19.12.2023 – 18.12.2023.
 - În activitatea sportivă, în ultimii ani s-a axat preponderent pe activitatea de antrenorat, după o carieră individuală de Mare Maestru Internațional de Șah, care a însumat peste 10 medalii la Campionatele Naționale de Seniori și numeroase premii la turnee naționale și internaționale. În calitate de antrenor a obținut cu elevii săi peste 200 de medalii la Campionatele Naționale de Juniori, a fost timp de 9 ani antrenorul echipei naționale feminine a României, fiind apreciat de elevi, părinți, colegi și de Federația Română de Șah. În prezent antrenează în cadrul Clubului Sportiv Dinamo București – Centrul Sportiv Brașov, care este primul club din țară ca performanțe șahiste, iar o

eventuală suspendare a sa ar avea repercusiuni grave asupra parcursului sportiv al elevilor săi.

- Nu a fost atenționat niciodată că medicamentul NOLITERAX conține o substanță activă care poate determina pozitivarea reacției la testul anti-doping.
- În orice caz, combinația de substanțe ingerate nu a sporit, ci, dimpotrivă, a dăunat performanței sale sportive.
- Consideră că a demonstrat nevinovăția, motiv pentru care solicită aplicarea dispozițiilor art. 93 din Legea 310/2021. În cazul în care Comisia va aprecia că are un anumit grad de vinovăție, solicită a se lua act că, raportat la circumstanțele reale și personale ale cauzei, aceasta nu a fost semnificativă și poate fi încadrată ca o lipsă a vinovăției sau neglijenței semnificative și solicită a se da eficiență dispozițiilor art. 94 alin. (1) din Legea 310/2021, care prevede aplicarea sancțiunii sub formă de mustrare și fără perioadă de suspendare.

La Comisia de audiere au fost acordate termene la datele de: 15.07.2024, 01.08.2024 și 27.08.2024, când Comisia de audiere a rămas în pronunțare, pe care a amânat-o pentru data de 12.09.2024, când a pronunțat prezenta decizie.

La termenul din 15.07.2024, când au fost prezente ambele părți, s-a procedat la audierea sportivului. Acesta a declarat că în șah problemele sunt mai mult legate de folosirea inteligenței artificiale. În ultimii 10-13 ani este cunoscut ca fiind cel mai bun antrenor din țară. La Sebeș a mers cu Clubul Dinamo, unde antrenează. Programul este de aproximativ 12 ore. Are hipertensiune la un tratament. Cu 2-3 zile înainte de data concursului a avut un puseu de hipertensiune (tensiune 19/12) și a luat o pastilă de NOLITERAX, medicament pe care i-l prescriesese anterior medicul. Nu și-a imaginat că un medicament de tensiune poate să conțină o substanță dopantă. Medicamentul nu îi aduce beneficii în performanța sportivă, mai ales în această disciplină. Dacă ar fi luat un diuretic ca să elimine ceva, ar fi luat alt diuretic mai puternic. Nu are alte probleme de sănătate în afară de hipertensiune. Nu a cunoscut această împrejurare legată de substanța dopantă. Pe prospectul medicamentului nu era menționat că produsul conține o substanță interzisă sportivilor. A luat tratamentul la recomandarea medicului de familie. Valorile detectate probabil că sunt foarte mici. A încercat să obțină o scutire de uz terapeutic retroactivă, dar cererea a fost respinsă. A fost admisă doar pentru perioada de la data solicitării. Practică șah de 30 de ani și a promovat întotdeauna corectitudinea în sport. Sportivul a arătat că a luat medicamentul la recomandarea medicului și că la FRS nu au un staff. În acest sport trebuie să aibă mereu atenție și putere de concentrare neafectată, or medicamentul dă o stare de moleșeală. Concentrația substanței *indapamidă* într-o capsulă are un procent foarte mic. Prospectul vechi nu conținea referiri la substanța interzisă pentru sportivi. Din 01.07.2024 prospectul a fost modificat, conținând avertizarea pentru sportivi. Nu a mai găsit varianta veche a prospectului. Nu a avut intenția de a lua substanța dopantă. Neglijența nu consideră că a existat pentru că nu și-a închipuit ca un medicament de tensiune poate conține o substanță interzisă. Nu știa că va participa la concurs, întrucât participă la doar 1-2 turnee anual. Nu ar fi avut

sens să recurgă la dopaj. O suspendare din activitatea sportivă va afecta activitatea sa și ca antrenor și, pe cale de consecință, îi va afecta pe elevii săi și toată cariera sa va fi umbrită de această situație. Medicamentul îl achiziționase dinainte, din luna septembrie, când participase la campionatul național pe echipe și s-a simțit rău după administrare. Soția sa a căutat o alternativă alopatică pentru acest medicament, motiv pentru care evită să ia medicamente pentru tensiune, având numai un Captopril asupra sa, pentru un caz de necesitate. Medicul de familie, care i-a prescris medicamentul, se numește Veress Gabriel și cunoaște că este sportiv. Lista de concurs se stabilește cu o zi înainte. La data de 25.10.2023 a confirmat prezența sa în competiția din data de 2-5.11.2023. Anterior, în luna octombrie, participase la competiția de copii, ca antrenor. Ambele competiții au avut loc în aceeași locație și de aceea a acceptat să participe. Antrenează un copil care a obținut locul I la această categorie de vârstă (un copil în vârstă de 16 ani). Nu a solicitat pachetul de documente a probei A. A fost la cursuri anti-doping, are două facultăți, una fiind Facultatea de Educație și Sport, are un master în sport. Cunoaște că există Lista interzisă.

Sportivul a solicitat admiterea probei cu martori și înscrisuri privind data înscrierii la concurs, rețeta prescrierii medicamentului, deciziile SUT. A depus adresa nr. 287/10.07.2024 a Federației Române de Șah. Propune audierea martorului Necula George care l-a înscris în concurs și cu care a împărțit camera de hotel și a martorului Veress Gabriel, medicul de familie.

Comisia de audiere a admis probele solicitate de sportiv, a pus în vedere acestuia să depună la dosarul cauzei înscrisurile constând în rețeta de prescriere a medicamentului NOLITERAX, decizia Comisiei de acordare a SUT, înscrisuri privind înscrierea la concursul la care a fost testat anti-doping, precum și datele de contract ale martorilor propuși, și a acordat termen pentru data de 01.08.2024.

La termenul din 01.08.2024 au fost prezente ambele părți, precum și, prin videoconferință, martorii Necula George și Dr. Veress Gabriel. Comisia a constatat că sportivul a depus la dosar decizia nr. 11/21.03.2024 a Comisiei SUT și rețeta emisă de Dr. Veress Gabriel la data de 19.09.2023 privind medicamentul NOLITERAX. În ședință sportivul a depus prospectul medicamentului NOLITERAX, cu mențiunea că nu a avut posibilitatea să obțină un prospect anterior datei de 01.07.2023.

Fiind audiat, martorul Necula George a arătat că înaintea concursului Grand Prix au avut loc Campionatele Naționale de Juniori, la care sportivul Nanu Costică Ciprian a participat în calitate de antrenor al echipelor Dinamo. Au stat împreună în cameră. Îl cunoaște de mult timp. Martorul a început șahul din 2017-2018, ulterior s-a angajat la Federația Română de Șah, ca manager de proiect, respectiv organizator de turnee. La Sebeș, inițial sportivul nu și-a exprimat intenția de a participa la Grand Prix. L-a rugat pe sportiv să participe, întrucât participarea mai multor mari maeștri face ca turneul să fie mai puternic și mai atractiv pentru ceilalți jucători iar acesta a fost de acord. L-a înscris la concurs, a trimis arbitrului înscrierea iar sportivul a participat la turneu. Înscrierea poate fi făcută până în ultima zi sau până în prima zi de concurs, dacă nu există mulți

participanți. Prima zi de concurs a fost la data de 05.11.2023 iar înscrierea sportivului a fost făcută cu 2-3 zile mai înainte, nu reține exact data. A stat pe toată durata competiției cu acesta în aceeași cameră de hotel. Nu știa că are probleme de sănătate, dar în această perioadă l-a văzut mai lipsit de energie și sportivul i-a spus că are probleme cu inima. A constatat că în timpul șederii la Sebeș sportivul nu a fost în starea obișnuită și a văzut că a luat un medicament pentru inimă. Nu reține exact când a luat medicamentul, cel mai probabil înainte de competiție. Sportivul participă la turnee pe echipă rar, o dată, de două ori pe an, dacă nu participă în străinătate. La Superliga participă o dată pe an.

Martorul medic Veress Gabriel a arătat că are cunoștință de faptul că dl. Nanu Costică Ciprian este sportiv. Îl cunoaște de mai mulți ani. Situația sa clinică implică o hipertensiune care însă nu era stabilizată sau evaluată ca fiind o hipertensiune cronică. Avea doar uneori pusee hipertensive, în rest tensiunile erau normale, motiv pentru care i-a prescris tratamentul în regim de „la nevoie”, atunci când are un episod hipertensiv. De obicei se întâmplă destul de rar la început, pacientul putând să devină hipertensiv cronic pe parcurs, dar nu se știe niciodată în cât timp. De obicei se așteaptă necesitatea de a da tratament continuu. De aceea i s-a prescris această asociere de substanțe cu doză foarte mică de *indapamidă*. Nefiind de specialitate medicină sportivă, nu cunoștea că diureticele sunt menționate în Lista interzisă. *Indapamida* este cel mai slab diuretic cunoscut și în această doză mică este dat în asociere cu Perindopril doar pentru a potența efectul acestuia de anti-hipertensiv. E mai mult utilizată acțiunea intrinsecă vasodilatatoare și nu atât cea diuretică. Este o asociere fixă, în diverse doze, foarte prescrisă de către cardiologi și de medicii de familie. E prima alegere de tratament, un inhibitor de enzimă de conversie în asociere cu *indapamida* în doză foarte mică, cu eliberare lentă. Se administrează o singură doză pe zi în tratamentul cronic, Perindoprilul fiind unul dintre cele mai apreciați inhibitori de enzimă de conversie pentru mai multe efecte și în afara clasei. NOLITERAX are ca principal medicament perindoprilul de inhibitor de enzimă de conversie, care are rol vasodilatator. *Indapamida* este asociată doar pentru suplimentarea acestui efect prin acțiunea vasodilatatoare, dar *indapamida* este și diuretic. Există multe alternative pentru boala hipertensivă, cel puțin 6-7 grupe și pot fi folosite în orice combinație, dacă se consideră că pacientul are profilul potrivit. A prescris NOLITERAX ținând cont de vârsta și greutatea pacientului. Dacă ar fi prescris doze mai mici, spre exemplu NOLIPREL, cu aceeași combinație de substanțe dar care are doze mai mici, nu ar avea efect imediat și efect puternic. De aceea a prescris medicația pentru a fi folosită numai în caz de nevoie. *Indapamida* este medicamentul în asociere, medicația principală fiind Perindoprilul. Se poate administra în regimul de tratament discontinuu pentru că de multe ori pacientul e echilibrat în marea parte a timpului și are doar perioade în care este dezechilibrat tensional sau metabolic. În acest caz poate fi nerecomandată administrarea continuă pentru că se produc efecte secundare, hipotensiune ortostatică sau alte probleme. În acest caz, tot timpul trebuie reevaluat și reajustat tratamentul, în funcție de starea clinică a pacientului. Nu este necesar să fie administrat un tratament permanent când pacientul nu e stabil sau

stabilizat din punct de vedere clinic. Dacă sub presiunea unui eveniment, un sportiv care are o hipertonie trebuie tratat pentru a se stabili, fiind posibile și alte complicații dacă nu este tratat. Este recomandată monitorizarea ambulatorie a tensiunii pentru a putea vedea cum se manifestă pe timpul zilei. Rețeta eliberată pentru sportiv a eliberat-o în luna septembrie 2023. A avut discuții cu sportivul privind tensiunea arterială a acestuia în luna mai-iunie 2023.

Sportivul a arătat că nu ar fi folosit medicamente în scopul de a masca ceva, cu valorile mici pe care conține medicamentul.

Comisia de audiere a pus în vedere sportivului să depună prospectul medicamentului NOLITERAX anterior datei de 01.07.2023 și a amânat cauza pentru data de 27.08.2024.

La termenul din data de 27.08.2024 au fost prezenți reprezentanta ANAD, precum și, prin videoconferință, sportivul. Întrucât sportivul nu a depus la dosar un prospect anterior datei de 01.07.2023 pentru medicamentul NOLITERAX, acesta a arătat că a verificat pe internet și nu a putut identifica un prospect care să nu cuprindă fără mențiunea prevăzută pentru sportivi. Comisia de audiere a arătat că a identificat un prospect revizuit în aprilie 2015 și care nu cuprinde mențiunea că la sportivi medicamentul poate genera rezultate pozitive la testarea anti-doping. Prospectul a fost atașat la dosar.

Nemaifiind alte probe sau cereri, Comisia a acordat cuvântul pe fond. Sportivul a arătat că o sancțiune care i-ar fi aplicată s-ar răsfrânge asupra copiilor pe care îi pregătește ca antrenor și care au rezultate deosebite în șah. Întrucât consideră că neglijența în cazul său a fost nesemnificativă, a solicitat aplicarea unei sancțiuni proporționale cu gradul său de vinovăție. Medicamentul a fost luat la recomandarea medicului. Situația sa este una specială, întrucât a luat medicamentul doar în condițiile agravării afecțiunii de care suferă, nu a avut nicidecum intenția de a se dopa, prin efectele sale medicamentul este nefavorabil performanței șahiștilor și iar hotărârea sa de a participa la competiție a fost luată pe moment, astfel că nivelul vinovăției sale este extrem de redus.

Reprezentanta ANAD a solicitat amânarea pronunțării pentru a putea formula în scris concluzii prin care să fie luate în considerare datele concrete ale speței.

Comisia a rămas în pronunțare și, pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise, a amânat pronunțarea pentru data de 12.09.2024.

Prin concluziile scrise, ANAD arată că, pe durata cercetării, sportivul a avut o atitudine pozitivă, a arătat deschidere în clarificarea situației sale și a întreprins demersuri pentru a-și demonstra nevinovăția. Cu toate că a beneficiat de formare în domeniul în care activează, fie prin educația anti-doping primită pe parcursul activității sale de sportiv și formării profesionale, fie prin participarea proprie la competiții, fie prin asigurarea antrenamentelor elevilor săi, a dovedit neglijență față de îndatoririle pe care le are în virtutea calității sale. Scutirea de uz terapeutic prospectivă a fost emisă pentru substanța specifică *indapamidă* tocmai pentru a i se asigura dreptul la sănătate și integritate fizică, fiind sancționată neglijența sa prin neîndeplinirea condițiilor de acordare a acesteia

retroactiv raportat la art. 4.3 din Standardul Internațional pentru acordarea scutirilor de uz terapeutic. În cazul sportivului, examinându-se cu atenție elementele de fapt concrete și circumstanțele ce caracterizează persoana acestuia, în lumina principiilor proporționalității și echității, ANAD constată faptul că substanța depistată nu îmbunătățește performanțele sportive la șah, fiind o disciplină cu risc scăzut la dopaj. Principiul proporționalității rezultă din dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și este valabil și pentru procedurile disciplinare, cum este cea de față. Tribunalul de Arbitraj Sportiv a utilizat principiul proporționalității în mai multe cazuri, iar într-unul dintre acestea a stabilit că o supunere strictă față de normă în acest caz ar duce la o nedreptate și o injustiție, fapt care este contrar principiului proporționalității (și indică exemple din practica judiciară a TAS). Având în vedere cele de mai sus, ANAD solicită aplicarea sancțiunii suspendării sportivului din activitatea sportivă pentru o perioadă de până la șase luni.

* * *

Comisia constată că în prezenta cauză au fost administrate următoarele mijloace de probă:

- Palmaresul cuprins în înscrisul privind răspunsurile date de sportiv la întrebările Agenției Mondiale Anti-Doping, din care rezultă că sportivul a desfășurat o activitate prodigioasă în șah în perioada 2002 – 2021, materializată în numeroase medalii și titluri, atât pe plan național, cât și internațional
- Adresa cu nr. 172/15.07.2024, emisă de Federația Română de Șah, prin care se arată următoarele:
 - Se exprimă susținerea Federației pentru sportiv, care s-a remarcat mereu printr-o ținută morală, etică și corectitudine exemplară.
 - Sportivul a demonstrat constant integritate, respect și profesionalism, fiind un om de bază al echipei și contribuind semnificativ la atingerea obiectivelor Federației. În acest sens, a fost desemnat conducător al delegației echipei de juniori la Campionatele Europene de juniori de la Praga din 15-30 august 2024.
 - Reprezentând o personalitate remarcabilă în șah, sportivul a fost întotdeauna un exemplu de integritate și etică, militând activ pentru un sport corect și respectarea regulilor.
 - Prin lucrarea sa de doctorat, intitulată „Monografia șahului românesc”, sportivul a subliniat și importanța cercetării șahului ca fenomen social, evidențiind beneficiile multiple pe care acest sport le aduce în dezvoltarea copiilor și a tinerilor. Sportivul a influențat pozitiv nu numai performanțele sportive ale celor cu care a colaborat, dar și dezvoltarea lor personală, inspirându-i să adopte aceleași principii de corectitudine și respect în toate aspectele vieții lor.
- Decizia nr. 11/21.03.2024 a Comisiei de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic, prin care:
 - Nu se acordă sportivului scutire de uz terapeutic retroactivă pentru substanța *indapamidă* prezentă în medicamentul NOLITERAX, pentru motivul că acesta

a beneficiat de educație anti-doping la Centrul Național de Formare și Perfecționare a Antrenorilor, unde s-a predat cursul de Prevenire și combatere a dopajului în sport. Totodată, acesta a mai beneficiat de informații în anul 2021 prin intermediul comunicărilor pe care ANAD le transmitea sportivilor. De asemenea, sportivul nu a pus la dispoziție Comisiei SUT analize medicale, ci doar un certificat medical emis la data de 19.12.2023 din care reieșea că este suferind de hipertensiune arterială esențială recent diagnosticată, cu valori ocazional crescute, inițial episoade rare, în curs de evaluare clinico-terapeutică, sub tratament cu NOLITERAX, recomandat ca tratament în pusee hipertensive „la nevoie” (valori ale tensiunii peste 140/90MMHG). La interpelarea Comisiei, sportivului i-au fost solicitate clarificări privind frecvența tratamentului, deoarece acesta nu a depus documente medicale care să justifice tratamentul utilizat înainte de data controlului doping, 5.11.2023. Sportivul a mai depus o scrisoare medicală datată 19.09.2023, fără alte documente medicale sau analize care să susțină diagnosticul. În aceste condiții, nu sunt întrunite condițiile de solicitare și aprobarea a unei SUT retroactive, conform art. 4.3 din Standardul Internațional privind Scutirile pentru Uz Terapeutic.

- Se acordă scutire pentru uz terapeutic începând cu data de 19.12.2023 până la data de 18.12.2024.
- Rețeta eliberată la data de 19.09.2023 de către dr. Veress Gabriel, care menționează diagnosticul de HTA esențială, cu pusee, și prin care este prescris medicamentul NOLITERAX în dozajul de 1 tb/zi „la nevoie” (dacă TA este mai mare de 140 mHg).
- Prospectul actual al medicamentului NOLITERAX, care cuprinde atenționare pentru pacienții care sunt sportivi și utilizează acest medicament, indicându-se riscul unui rezultat pozitiv în caz de testare anti-doping.
- Prospectul publicat în anul 2015 al aceluiași medicament, care nu cuprinde nicio mențiune în atenția pacienților sportivi.
- Declarația martorului Necula George, audiat la termenul din data de 01.08.2024 (prezentată detaliat în secțiunea prezentei decizii privind descrierea desfășurării audierilor în prezenta cauză)
- Declarația martorului Dr. Veress Gabriel, audiat la termenul din data de 01.08.2024 (prezentată detaliat în secțiunea prezentei decizii privind descrierea desfășurării audierilor în prezenta cauză).

Comisia de audiere a analizat probele administrate și susținerile părților, formulate în decursul procedurii de audiere, precum și în concluziile scrise pe fondul cauzei depuse de ANAD. Față de aspectele de fapt și de argumentele susținute de părți în prezenta cauză, Comisia consideră după cum urmează:

Este indiscutabil, în prezenta cauză, că analiza probei date de sportiv la data de 05.11.2023 a relevat un rezultat analitic advers, fiind constatată prezența în această

probă a substanței *indapamidă*. Sportivul nu a contestat prezența acestei substanțe în proba emisă.

Sportivul a susținut însă în mod constant că rezultatul analitic advers nu a fost urmarea nici a intenției, nici a unei vinovății sau neglijențe semnificative din partea sa, arătând, în esență, că acesta a fost cauzat de medicamentul NOLITERAX, care i-a fost prescris de medicul curant, care cunoștea că este sportiv și că tratamentul cu acest medicament era unul ocazional, la care recurgea „la nevoie”, conform prescripției medicale, ori de câte ori avea un puseu de hipertensiune. Un astfel de puseu a avut înainte de competiția la care a fost depistat pozitiv, acesta fiind determinat de stresul de la competiția pentru juniori la care a participat în calitate de antrenor și care a avut loc în aceeași locație cu scurt timp înainte de competiția la care a participat ca sportiv (în luna octombrie). A mai arătat că în ultimii ani participă doar sporadic în competiții ca sportiv (1-2 turnee anual), partea preponderentă a activității sale fiind aceea de antrenor pentru lotul de juniori. La competiția la care a fost depistat pozitiv el nu a intenționat să participe, dar a participat la insistențele organizatorilor competiției Grand Prix Rapid de la Sebeș, jud. Alba, care urmăreau să crească nivelul competiției prin participarea sa personală, ca sportiv. De altfel, a declarat consumul medicamentului NOLITERAX în formularul de control doping din data de 05.11.2023. Medicamentul nu îi aduce beneficii în performanța sportivă, mai ales în această disciplină. În acest sport trebuie să aibă mereu atenție și putere de concentrare neafectată, or medicamentul dă o stare de moleșală și nu ar fi avut sens să recurgă la un astfel de dopaj. Medicamentul NOLITERAX l-a achiziționat din luna septembrie, dar pentru că nu se simțea bine după administrare, a căutat o alternativă alopată pentru acest medicament, motiv pentru care evită să ia medicamente pentru tensiune. Nu a cunoscut această împrejurare legată de substanța dopantă iar pe prospectul medicamentului nu era menționat la acea dată că produsul conține o substanță interzisă sportivilor; după 01.07.2024 prospectul a fost modificat, conținând avertizarea pentru sportivi.

Sușinerile de mai sus ale sportivului au fost confirmate de probele administrate sau, respectiv, de înscrisurile aflate la dosarul cauzei:

- Declarația martorului Dr. Veress Gabriel, potrivit căreia:
 - Îl cunoaște de mai mulți ani pe sportiv și știa că are această calitate
 - Situația clinică a sportivului implică o hipertensiune care însă nu este stabilizată sau evaluată ca fiind o hipertensiune cronică; are uneori pusee hipertensive, în rest tensiunile sunt normale, motiv pentru care i-a prescris tratamentul cu NOLITERAX în regim de „la nevoie”, atunci când are un episod hipertensiv.
 - Întrucât de obicei se așteaptă necesitatea de a se da pacientului tratament continuu, i-a prescris sportivului această asociere de substanțe cu doză foarte mică de *indapamidă*.
 - Martorul nu este de specialitate medicină sportivă și nu cunoștea că diureticele sunt menționate în Lista interzisă.

- *Indapamida* este cel mai slab diuretic cunoscut și în această doză mică este dat în asociere cu Perindopril doar pentru a potența efectul acestuia de anti-hipertensiv. E mai mult utilizată acțiunea intrinsecă vasodilatatoare și nu atât cea diuretică. Este o asociere fixă, în diverse doze, foarte prescrisă de către cardiologi și de medicii de familie. E prima alegere de tratament, un inhibitor de enzimă de conversie în asociere cu *indapamida* în doză foarte mică, cu eliberare lentă.
- NOLITERAX are ca principal medicament perindoprilul de inhibitor de enzimă de conversie, care are rol vasodilatator. *Indapamida* este asociată doar pentru suplimentarea acestui efect prin acțiunea vasodilatatoare, dar *indapamida* este și diuretic.
- A prescris NOLITERAX ținând cont de vârsta și greutatea pacientului. Dacă ar fi prescris doze mai mici, spre exemplu NOLIPREL, cu aceeași combinație de substanțe, dar care are doze mai mici, nu ar avea efect imediat și efect puternic. De aceea a prescris medicația pentru a fi folosită numai în caz de nevoie. *Indapamida* este medicamentul în asociere, medicația principală fiind Perindoprilul. Se poate administra în regimul de tratament discontinuu pentru că de multe ori pacientul e echilibrat în marea parte a timpului și are doar perioade în care este dezechilibrat tensional sau metabolic. În acest caz poate fi nerecomandată administrarea continuă pentru că se produc efecte secundare, hipotensiune ortostatică sau alte probleme; tot timpul trebuie reevaluat și reajustat tratamentul, în funcție de starea clinică a pacientului. Nu este necesar să fie administrat un tratament permanent când pacientul nu e stabil sau stabilizat din punct de vedere clinic.
- Sub presiunea unui eveniment, un sportiv care are o hipertonie trebuie tratat pentru a se stabili, fiind posibile și alte complicații dacă nu este tratat.
- Rețeta eliberată pentru sportiv a eliberat-o în luna septembrie 2023. A avut discuții cu sportivul privind tensiunea arterială a acestuia în luna mai-iunie 2023.
- Declarația martorului Necula George, potrivit căreia:
 - Martorul a fost organizator al turneului Grand Prix Rapid de la Sebeș și l-a rugat pe sportiv să participe, întrucât participarea mai multor mari maeștri face ca turneul să fie mai puternic și mai atractiv pentru ceilalți jucători
 - Sportivul participă la turnee pe echipă rar, o dată sau de două ori pe an, dacă nu participă în străinătate; la Superliga participă o dată pe an.
 - La insistențele martorului, sportivul a fost de acord și martorul l-a înscris la concurs cu 2-3 zile înaintea desfășurării acestuia, a trimis arbitrilor înscrierea iar sportivul a participat la turneu.
 - Martorul a stat pe toată durata competiției cu sportivul în aceeași cameră de hotel și în această perioadă l-a văzut mai lipsit de energie iar sportivul i-a spus că are probleme cu inima.

- Martorul a constatat că în timpul șederii la Sebeș sportivul nu a fost în starea obișnuită și a văzut că a luat un medicament pentru inimă.
- Formularul de control doping completat de sportiv cuprinde indicarea medicamentului NOLITERAX, dar și medicamente naturiste, pe care sportivul le-a folosit pentru a se trata pentru hipertensiune și pentru a evita recurgerea la produse farmaceutice.
- Rețeta prin care Dr. Gabriel Veress i-a prescris sportivului, în luna septembrie 2023, medicamentul NOLITERAX, în regim de „la nevoie”, pentru tratamentul HTA, cu pusee.
- Precizările cuprinse în concluziile scrise depuse de ANAD, în care aceasta admite că situația sportivului este una specială, întrucât a luat medicamentul doar în condițiile agravării afecțiunii de care suferă, că acesta nu a avut nicidecum intenția de a se dopa iar, prin efectele sale, medicamentul este nefavorabil performanței șahiștilor.
- Prospectul medicamentului NOLITERAX publicat în anul 2015 și care nu cuprinde vreo avertizare pentru pacienții care sunt sportivi și, respectiv, prospectul actual, care cuprinde o atare avertizare.

Elementele reale ale cauzei degajate din probatoriul aflat la dosar coincid așadar cu declarațiile sportivului. Chiar și decizia nr. 11/21.03.2024 a Comisiei de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic, deși a respins, dar pentru aspecte formale, cererea sportivului de acordare a scutirii pentru uz terapeutic cu efect retroactiv, a confirmat, pe fond, cele de mai sus, recunoscând afecțiunea de care suferă sportivul și faptul că tratamentul cu NOLITERAX este unul adecvat, motiv pentru care a fost acordată acestuia scutire pentru uz terapeutic pentru viitor.

Elementele personale privind pe sportiv sunt și acestea confirmate de înscrisurile de la dosarul cauzei:

- Adresa cu nr. 172/15.07.2024, emisă de Federația Română de Șah, prin care se atestă că:
 - Sportivul s-a remarcat mereu printr-o ținută morală, etică și corectitudine exemplară, a demonstrat constant integritate, respect și profesionalism
 - Sportivul este personalitate remarcabilă în șah și a fost întotdeauna un exemplu de integritate și etică, militând activ pentru un sport corect și respectarea regulilor, valori pe care le insuflă, ca antrenor, și elevilor săi
 - Sportivul a influențat pozitiv nu numai performanțele sportive ale celor cu care a colaborat, dar și dezvoltarea lor personală
- Palmaresul sportivului, din care rezultă că acesta a desfășurat o activitate prodigioasă în șah în perioada 2002 – 2021, materializată în numeroase medalii și titluri, atât pe plan național, cât și internațional.

Aceste elemente personale se coroborează cu atitudinea avută de sportiv pe parcursul întregii proceduri de gestionare a cazului, acesta fiind cooperant și sincer în declarațiile și afirmațiile sale, adoptând, așa cum admite și ANAD, o atitudine pozitivă și arătând deschidere pentru clarificarea situației sale și întreprinzând demersuri pentru a-

și demonstra nevinovăția. Sportivul nu a contestat acuzațiile aduse privind încălcarea reglementărilor anti-doping aduse și a demonstrat modul în care substanța interzisă a pătruns în organismul său.

În ceea ce privește atitudinea subiectivă a sportivului față de acuzațiile aduse, Comisia consideră că este exclusă intenția acestuia de a încălca reglementările anti-doping. Este clar, în opinia Comisiei, că în prezenta cauză sportivul nu face parte dintre persoanele care au adoptat o conduită despre care știau că reprezintă o încălcare a reglementărilor anti-doping sau în relație cu care știau că există un risc semnificativ ca respectiva conduită să constituie sau să conducă la o încălcare a reglementărilor anti-doping și, în mod manifest, au desconsiderat acest risc. Această concluzie este împărtășită indirect și de ANAD, care în concluziile scrise analizează numai problema gradului de neglijență a sportivului.

Într-adevăr, chestiunea care interesează în prezenta cauză este aceea de a se determina dacă, față de circumstanțele concrete ale cauzei, neglijența sportivului a fost sau nu una semnificativă.

Potrivit art. 4 pct. 85 al Legii nr. 310/2021, vinovăția este definită după cum urmează:

„orice încălcare a unei îndatoriri sau orice lipsă de atenție cuvenită în conformitate cu o situație anume. Factorii care se iau în considerare în evaluarea gradului de vinovăție a unui sportiv sau a unei alte persoane includ, de exemplu, experiența sportivului sau a persoanei în cauză, faptul că sportivul sau persoana în cauză este persoană protejată, considerente speciale cum ar fi o dizabilitate, gradul de risc care ar fi trebuit perceput de către sportiv, precum și nivelul de atenție și documentare exercitat de sportiv în legătură cu ceea ce ar fi trebuit să fie nivelul de risc perceput. În aprecierea gradului de vinovăție a sportivului sau a altei persoane, circumstanțele luate în considerare trebuie să fie specifice și relevante pentru a explica abaterea sportivului sau a persoanei în cauză de la standardul de conduită preconizat [...]”.

Potrivit art. 4 pct. 28 al Legii nr. 310/2021, lipsa vinovăției sau neglijenței este definită după cum urmează:

„dovedirea de către sportiv sau altă persoană a faptului că nu a știut sau suspectat și că nu putea în mod rezonabil să știe sau să suspecteze, chiar prin manifestarea celei mai atente precauții, faptul că a folosit sau că i s-au administrat substanțe interzise sau metode interzise sau că, într-un alt mod, a încălcat reglementările antidoping. Exceptând cazul unei persoane protejate sau al unui sportiv practicant de sport recreativ, pentru

orice încălcare a art. 2 alin. (2) lit. a), sportivul trebuie de asemenea să stabilească și modul în care substanța interzisă a ajuns în corpul sportivului”

Potrivit art. 4 pct. 29 al Legii nr. 310/2021, lipsa vinovăției sau neglijenței semnificative este definită după cum urmează:

„dovedirea de către sportiv sau altă persoană a faptului că vinovăția sau neglijența sa, atunci când se analizează în raport cu toate circumstanțele și se iau în calcul criteriile stabilite pentru lipsa vinovăției sau neglijenței, nu a fost semnificativă în raport cu încălcarea reglementărilor anti-doping. Exceptând cazul unei persoane protejate sau al unui sportiv practicant de sport recreativ, pentru orice încălcare a art. 2 alin. (2) lit. a), sportivul trebuie de asemenea să stabilească și modul în care substanța interzisă a ajuns în corpul sportivului”

Comisia apreciază, în raport de circumstanțele concrete ale cauzei, confirmate prin probatoriul administrat sau de înscrisurile de la dosar, că sportivul Nanu Costică Ciprian a manifestat un anumit grad de neglijență. El nu acționat fără vinovăție, căci nu a manifestat „cea mai atentă precauție”, astfel cum prevede legea, pentru a fi exonerat de consecințe. Nivelul său de experiență de viață, de pregătire profesională și calitățile sale intelectuale i-ar fi permis să verifice el însuși, prin mijloace proprii, compoziția medicamentului NOLITERAX prin raportare la Lista interzisă și să constate că aceasta conține o substanță prohibită de legislația anti-doping.

Determinarea gradului său de neglijență trebuie însă să aibă în vedere, în mod necesar, următoarele:

- A exercitat prudență prin faptul că a verificat prospectul medicamentului și a constatat că acesta nu cuprindea, la acea dată, atenționări pentru pacienții sportivi
- A considerat, cu bună credință, că medicul său curant, care cunoștea că pacientul său are calitatea de sportiv, nu i-ar fi putut prescrie un medicament care să îi pericliteze activitatea în această calitate
- A constatat că medicamentul prescris îi induce o stare de moleșeală, care era contraindicată sportului practicat, care reclamă atenție și concentrare intelectuală și, pentru acest motiv, a căutat alternative naturiste pentru acest medicament
- A recurs la consumarea unei tablete din acest medicament în situația unui puseu de hipertensiune avut înaintea desfășurării competiției, care nu putea fi tratat printr-o medicație alternativă
- Nu a dorit să participe, ca sportiv, la competiția Grand Prix Rapid, acceptând participarea numai în urma insistențelor organizatorului competiției, neavând deci nicicând reprezentarea unei competiții cu miză pentru el, care să îl determine să recurgă la substanțe interzise

- Așa cum arată chiar ANAD în concluziile sale scrise, substanța depistată nu îmbunătățește performanțele sportive la șah, care este o disciplină sportivă cu risc scăzut la dopaj
- Prin Decizia nr. 11/21.03.2024 a Comisiei de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic, a fost recunoscută afecțiunea medicală de care suferă sportivul și faptul că tratamentul cu NOLITERAX este unul adecvat, motiv pentru care a fost acordată acestuia scutire pentru uz terapeutic pentru viitor.

Toate aspectele relevate mai sus converg spre concluzia Comisiei că sportivul Nanu Costică Ciprian a dovedit că nu a acționat cu neglijență semnificativă.

Astfel fiind, devin incidente în prezenta cauză, sub aspect sancționator, dispozițiile art. 94 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 310/2021:

„Reducerea perioadei de suspendare în temeiul lipsei vinovăției sau neglijenței semnificative pentru încălcările reglementărilor anti-doping prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. a), b) și f) se aplică în următoarele situații:

a) în situația în care încălcarea reglementărilor anti-doping presupune o substanță specifică, alta decât o substanță de abuz, sau o metodă specifică, iar sportivul sau o altă persoană poate dovedi lipsa vinovăției sau neglijenței semnificative, atunci sancțiunea va fi sub formă de mustrare și fără perioadă de suspendare, până la un maximum de 2 ani de suspendare, în funcție de gradul de vinovăție a sportivului sau a altei persoane”.

În ceea ce privește, față de limitele sancționatorii de mai sus, dozarea sancțiunii aplicabile pentru încălcarea reglementărilor anti-doping, Comisia va avea în vedere atât circumstanțele reale ale cauzei și pe cele personale ale sportivului, înfățișate mai sus în prezenta decizie, cât și principiul proporționalității, principiu menționat și de ANAD în prezenta cauză. În lumina acestui principiu, Comisia consideră că în acest caz, așa cum rezultă și din practica Curții de Arbitraj Sportiv, trebuie evitată o supunere normativă care să conducă la o nedreptate și o injustiție pentru sportiv. Pentru acest motiv, Comisia apreciază că suspendarea sportivului din activitatea sportivă ar fi o sancțiune excesivă, încălcând însăși rațiunea principiului proporționalității.

Față de cele arătate mai sus, constatând că sunt întrunite condițiile legale, Comisia de audiere, cu unanimitatea voturilor membrilor completului,

DECIDE:

- Dispune aplicarea sancțiunii mustrării, fără perioadă de suspendare, sportivului Nanu Costică Ciprian, disciplina șah, sportiv de nivel național, în temeiul prevederilor art. 2 alin. (2) lit. a) și b) și a art. 86 alin. (1) lit. c) coroborat cu art. 94 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 310/2006 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport;

- Descalificarea rezultatelor individuale obținute în competiția Grand Prix Rapid, desfășurată în localitatea Sebeș la data de 05.11.2023, cu toate consecințele decurgând de aici, inclusiv retragerea oricăror medalii, puncte și premii, în temeiul art. 85 alin. (1) din legea mai sus menționată.
- Prezenta decizie poate fi contestată la Comisia de apel, în condițiile Legii 310/2021, în termen de 21 de zile de la comunicare, cu excepția Agenției Mondiale Anti-Doping, care poate formula apel potrivit dispozițiilor art. 113 alin. (2) din Legea 310/2021, respectiv la data celui mai îndepărtat dintre următoarele: (i) 21 de zile de la ultima zi în care oricare dintre celelalte părți cu drept de apel ar fi putut formula apel; sau (ii) 21 de zile de la data la care Agenția Mondială Anti-Doping primește dosarul complet referitor la decizie.
- Federația Internațională de Șah, ANAD și Agenția Mondială Anti-Doping pot solicita, în termen de 15 zile de la comunicarea deciziei, o copie a dosarului complet în baza căruia s-a emis decizia.
- Decizia se comunică sportivului, Federației Internaționale de Șah, Federației Române de Șah și Agenției Naționale Anti-Doping, precum și Agenției Mondiale Anti-Doping.
- Federația Română de Șah are obligația să aducă la îndeplinire prevederile prezentei decizii și să respecte prevederile legale în vigoare.
- Următoarele informații cu privire la prezenta decizie vor fi postate pe pagina de internet a ANAD și Federației Române de Șah: numele, reglementarea anti-doping încălcată și sancțiunea dispusă.

PREȘEDINTE,

PROF. UNIV. DR. DAN OANCEA

